



## فیلسوفانی که فجایع بشری را رقم زدند/ افلاطون و هگل زمینه‌ساز استبداد بودند

یک مدرس و محقق فلسفه معتقد است ظهور مستبدانی چون اسکندر، هیتلر و استالین نتیجه تفکرات اشتباه فلاسفه است.

یک مدرس و محقق فلسفه معتقد است ظهور مستبدانی چون اسکندر، هیتلر و استالین نتیجه تفکرات اشتباه فلاسفه است. حسین سلیمانی آملی در گفتگو با خبرنگار مهر گفت: تمام آنچه در جهان می‌گذرد با تمامی معایب و محاسن به اندیشه بازمی‌گردد و اندیشه نیز توسط فلاسفه است که پرورده می‌شود. ریشه‌یابی و اصلاح تفکر بشری امری است که هر فیلسوفی مدعی انجام دادن آن است.

وی افزود: فلاسفه به دلیل قدرت تفکرشان تأثیر ژرفی بر مردم و به ویژه حاکمان داشته‌اند و به همین دلیل کوچک‌ترین لغزش سهوی آن‌ها ممکن است به فاجعه‌ای تاریخی بیانجامد.

مدرس فلسفه دانشگاه بابل گفت: در کتاب «لغزش فیلسوفان و غرش مستبدان» که اخیراً منتشر شده است همین موضوع را بررسی کرده‌ام، اینکه لغزش‌های فلاسفه در طول تاریخ چه مستبدانی را پرورده و به چه فجایعی انجامیده است. این بررسی از افلاطون آغاز شده است که سبب بروز استبداد اتوپیایی شد. ارسطو نیز در عرصه حکمت عملی بر مستبدی نظیر اسکندر تأثیر زیادی گذاشت.

سلیمانی آملی ادامه داد: تفکرات قدیس آگوستین زمینه‌ساز استبداد قرون وسطایی شد. توماس هابز نیز با لغزش خود بستر شکل‌گیری پادشاهی و استبداد مربوط به آن را فراهم کرد. هابز معتقد بود رژیم پادشاهی می‌تواند امنیت و آرامش جامعه را تأمین کند.

وی با اشاره به پیوند تفکر هگل با استبداد روسی و آلمانی و همچنین تاثیرات هایدگر بر هیتلر، گفت: تأثیر مستقیم کارل مارکس بر دیکتاتوری استالین نیز دیگر نیازی به اثبات ندارد و امری روشن است.

وی یادآوری کرد: فلاسفه مصدر و مادر علم بشری‌اند و هر فیلسوفی به تاثیرگذاری و مسئولیت خود آگاه باشد و قائل شدن این نقش برای آنان ادعای گزافی نیست. همچنین این ادعا نیز که لغزش‌های فکری متفکران به فجایع بشری انجامیده است اغراق نیست.

سلیمانی آملی در پایان گفت: با توجه به این تاثیرگذاری متفکران امروز ما نیز باید متوجه مسئولیت‌شان باشند تا اندیشه‌هایشان به فاجعه نیانجامد.